

ФОРМУВАННЯ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ЛІКАРІВ У ПИТАННЯХ БЕЗПЕКИ ПАЦІЄНТІВ

Завгородній І.В., Сидоренко М.О., Білера Н.В., Літовченко О.Л.

Харківський національний медичний університет

У зв'язку з реформуванням системи охорони здоров'я та з переходом на страхову медицину, надзвичайно актуальним стає питання формування компетентності майбутніх лікарів у питанні безпеки пацієнтів.

За даними ООН, помилки лікарів стають причиною майже 1 млн. смертей на рік, які можливо було б попередити та зберегти людське життя. За даними МОЗ України, до 30% медичних утручань є непотрібними та навіть шкідливими [1]. З цього приводу в деяких країнах Європи вже введено розроблення щодо безпеки пацієнтів та функціонує Національна служба безпеки пацієнтів [2].

Новий час потребує підвищення вимог до якості медичної допомоги та особливої уваги суспільства до випадків неналежного виконання професійних обов'язків медичними працівниками. Це повинно бути відображено під час реформування системи охорони здоров'я. Зміна системи надання медичної допомоги повинна супроводжуватись відповідними змінами в навчальних програмах підготовки середнього медичного персоналу та лікарів різних спеціальностей.

Слід наголосити на тому, що відповідно до нового навчального плану підготовки лікарів за освітньо-кваліфікаційним рівнем «Магістр» у вищих навчальних закладах впроваджено дисципліну «Охорона праці в галузі», яка вивчається на 2-му курсі. У межах цієї дисципліни розглядаються загальні питання охорони праці лікаря, особливості умов праці в медичній галузі та спеціальні питання охорони праці в медичній галузі з позиції лікарів різних спеціальностей. В програмі також відображено правові аспекти роботи лікаря в шкідливих умовах праці. Водночас обов'язки та права лікарів і пацієнтів не розглядаються. Відсутні питання забезпечення безпеки пацієнтів при проведенні лікувально-діагностичних процедур, використанні технічних засобів діагностики та сучасного обладнання, яке потенційно може бути джерелом несприятливих чинників (електромагнітне випромінювання, шум, вібрація, хімічні сполуки).

Для бакалаврів лабораторної діагностики, магістрів та бакалаврів медичних сестер впроваджено такі навчальні дисципліни, як «Основи охорони праці та безпеки життєдіяльності» та «Охорона праці в галузі», де розглядаються загальні питання охорони праці медичної сестри, професійні шкідливості та спеціальні питання охорони праці для середнього медичного персоналу. Тематика обов'язків медичної сестри та прав пацієнтів, актуальні питання безпеки пацієнтів також не розглядаються.

Тому для успішного формування необхідної компетентності майбутніх медичних працівників з питань охорони прав пацієнтів та забезпечення безпечних умов проведення лікувально-діагностичних процедур та маніпуляцій необхідно внести відповідні зміни в існуючі робочі програми з урахуванням профілю підготовки.

У рамках цих дисциплін повинні розглядатися такі питання: права пацієнта та його обов'язки, права та обов'язки медичних працівників згідно з чинним законодавством, безпечне використання технічних приладів та устаткування, основи профілактики несприятливого впливу виробничих чинників на організм пацієнтів. У майбутнього медичного персоналу повинні сформуватися здатність використання отриманих знань у подальшій практичній діяльності та виборі стратегії в кожному конкретному випадку, здатність діяти соціально відповідально та громадсько-свідомо, проводити належну санітарно-просвітницьку та роз'яснювальну роботу серед населення. Особливу увагу слід приділити психологічному аспекту в роботі з пацієнтами, здатності тактовно та переконливо донести медичну інформацію до пацієнтів та їх близьких з мінімальним ризиком нанесення психологічної травми, генерування ятрогенних станів.

Література:

1. Наказ МОЗ України № 454 від 01.08.2011 р. «Концепція управління якістю медичної допомоги у галузі охорони здоров'я в Україні на період до 2020 року» [Електронний ресурс] : <http://mozdocs.kiev.ua/view.php?id=12655> (01.08.2011)
2. Сердюк В.М. Досвід викорінення дефектів медичної допомоги на міжнародному рівні та в деяких окремих країнах / Круглий стіл на тему «Безпека пацієнтів — актуальна проблема вітчизняної системи охорони здоров'я» [Електронний ресурс] : <http://www.apteka.ua/article/402281> (9.02.2017)